

Monumentnummer*: 531294

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 12 oktober 2012
Kadaster deel/nr 82708/144

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Baarn Baarn Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Soestdijk

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Baarn D 673

*Omschrijving***

Onderdeel 9. Watertoren.

WATERTOREN behorende tot de historische buitenplaats Soestdijk. In het park staat een bakstenen, cilindrische watertoren met een doorsnede van 8,20 meter en een hoogte van omstreeks 9 meter gebouwd in 1680 naar ontwerp van de 'fontainier' Willem Meesters. De toren is de oudste in Nederland en werd gebouwd om de fonteinen in de tuin van water en druk te voorzien. Oorspronkelijk gebouwd als waterreservoir, waar door een windmolen het water uit een put in een hoog open dakreservoir werd opgepompt. Rond 1884 is de toren verbouwd door hofarchitect L.H. Eberson in opdracht van koning Willem III. Hierbij werd de ronde toren met een tentdak overkapt (thans weer een plat dak). De op ronde grondslag opgetrokken watertoren heeft drie verdiepingen staande op een natuurstenen plint en heeft een twaalfzijdige uitkraging gemarkeerd door een natuurstenen rondboogfries. Aan de zuidwestzijde staat de driezijdig beëindigde uitbouw van één bouwlaag onder een met leien gedekt schilddak, waarin de huidige hoofdingang is opgenomen. In de ronde toren en de uitbouw zijn vensters van verschillend formaat (hele en halve kruisvensters) opgenomen. De toegang en de vensters hebben een natuurstenen omlijsting. Het INWENDIGE van de toren is nog gedeeltelijk intact, een groot deel van de constructie die de molen en het bassin ondersteunde is nog aanwezig. Ook de oorspronkelijke plaats van het bassin is zichtbaar in het muurwerk. Het mechanisme van de rosmolen en de ijskelder als zodanig zijn verdwenen. Echter in de constructie van het gebouw zijn sporen van de ophanging en dergelijke nog aanwezig. Mogelijk 17de-eeuwse houtconstructie op de verdieping.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

WATERTOREN van algemeen belang vanwege:

- de cultuurhistorische waarde als voor zover thans bekend oudste watertoren van Nederland;
- de architectuurhistorische waarde door zijn typologie en als belangrijk vroeg-industrieel waterwerk, tevens van belang in het oeuvre van Meesters en Eberson;
- de ensemble waarden door de functioneel-ruimtelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf